

kultusza. Az említett zvarnoci templom — Szent Gergely kultuszhelyén túl— a jeruzsálemi Szent Kereszt-tisztelet színhelye is volt: építészeti formája a jeruzsálemi Szent Sír-templom „Anasztaszisz-terét” volt hivatva jelképezni.

Guzsik Tamás

Megjelent az Ararát VI/9. 2000. szeptember 30-i számában

Bődör Vilmos zalaszentlászlói kántor (folytatás)

— A litániát mondták a férfiak is?

— A litánián férfiak már kevesen voltak. Három-négy férfi azért kihallatszott a női hangnemből. Mert harsogóbb a férfi hang, mint a női hang. Férfi azért volt 8-10-15. A kórus tele szokott lenni férfiakkal, ott aztán volt ám hang. Csak el kellett kezdeni az éneket, aztán a férfikórus átvette. Asszonyok 45-50-en szoktak lenni. Általában a padok tele voltak asszonyokkal.

— A litániát énekelték?

— Azt igen.

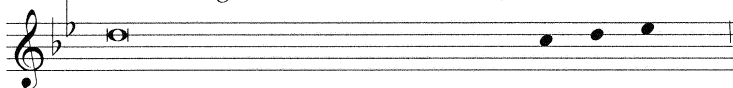
Uram, ir- gal-mazz ne-künk, Krisztus, kegyel-mezz ne-künk,

Krisztus, hall-gass min-ket, Krisztus, hallgass meg min-ket,

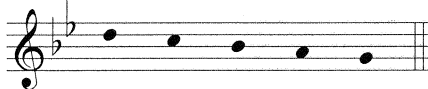
Uram, ir- gal- mazz ne - künk!

Szentséges szűz Mária, Istennek szent Any-ja,

Szűzeknek szent szűze, Krisztusnak szent Any-ja,

Kö- nyö - rögj ér - tünk.

— *Ez volt a dallam?*

— Igen. Akkor majdnem mindent kívülről tudtam. Volt, amikor nem is kellett ám énekelnem, csak elkezdtem, és a hívek úgy is tudták. A régi asszonyok énekeltek, tudtak mindent. Aztán ahogyan halt ki az a társaság, szűnt a litániára járás.

— *A plébános úr is ott volt?*

— Hogyne. Most már a litániát nem éneкли, hanem csak elimádkozza. Lorettói litánia, Jézus Szíve...

— *Mikor volt a litánia?*

— Kettőkor szokott lenni. Utána meg csak beszélgettek, akkor az volt a szóra-
kozás. Megvolt az ebéd, elmentünk a litániába.

— *Férfiaknak fönn a helye, asszonyoknak lenni.*

— Igen. Szép volt az a korszak. Megértőbb volt vagy összeszokottabb, egészen más, mint a mostani. Itt csak hajrá, csak hajrá... Régen itthon gazdálkodtak, mindenkinek itthon volt a munkája, de most nincs. Ha most nincs munkahelye, akkor ideges, vagy ha van munkahelye, akkor be kell mennie dolgozni. Nem úgy van, mint annak idején, itthon voltak, gazdálkodtak. Volt, aki napszámba járt, vagy napszamosokat fogadott, mert kevesen voltak, a birtok meg több volt, és mindenki megélt. Senki nem koplalt. Multság, a tűzoltószerházban vagy a tejszarnok udvarában szokott lenni. Mindig tele volt az udvar, aztán éjfélig, egy óráig kinn táncoltak. Csak petróleumlámpa volt, de olyan nóta volt ám, hogy nem igaz. Akárki akármit mond, szép világ volt az.

— *Sajnos nem nagyon érdekli a fiatalokat ez.*

— Egész más az embereknek az életfelfogása. A mostani fiatalok nem tudják, hogyan volt. Ha tudnátok, hogy mi volt, más lenne a véleményetek!

— *Litánia mióta nincsen?*

— Amióta nincs helyi plébános. Már a 60-as évek végétől. Szép volt, mert akkor tényleg nem két versszakot énekelünk, hanem négyet-ötöt. Akkor meg ismerős meg szép éneket választottunk. Akkor azért olyan éneket választottunk, amiket volt értelme énekelni.

— *Tehát a litánia volt az a hely, ahová belefértek azok a nagyon kedvelt énekek.*

— Igen, hát akkor legalább 4–5 versszakot elénekelünk. De misén nem. Nem kellett volna énszerintem átváltoztatni azt a latin misét, jobb lett volna azt folytatni tovább. De hát jól van, ez van, ezt kell elfogadni. Nincs meg a papoknak az a tekintélye, ami régen volt.

— *Erről a papok is tehetnek, nem?*

— Biztos, hogy azok is másképp fogják föl az egész dolgot. Nincs az a paptisztelet, ami volt, régen nem lehetett a papnak azt mondani, hogy nem. Amit a pap mondott, az fix. Ő megválogatta, hogy mit mond, de ahhoz ragaszkodott is aztán.

Sok mindenben átmentem ebben az ötvenegynehány évben, de hát —hála Isten'— minden megoldódott.

— *A Jóisten tartsa meg még sokáig egészségben! Sok erőt és kitartást további munkájához. Köszönöm szépen.*

Kovács László, LFZE, egyházzene szak, 5. évf.